

The Integration of Language Knowledge and Lao Wiang Folklores into Learning Innovation for Students in Donka Sub-district, U Thong District, Suphanburi Province

Nattee Phechburi¹, Chasinee samranin^{2*},

Tanamon Klinchandaeng³ & Boonsomying Polamuangdee⁴

Received	Reviewed	Revised	Accepted
09/11/2024	20/11/2024	22/11/2024	22/11/2024

Abstract

This Research has two main objectives: 1) Integrate knowledge on language and folklore of the Lao Vieng ethnic group, and 2) Develop learning innovations related to the language and folklore of the Lao Vieng ethnic group for the youth. This research was conducted by implementing qualitative research methods based on educational entertainment theory, cultural heritage concepts, and concepts of representation, mean, and standard deviation. The research results indicate that the integration process produced two sets of knowledge: 1) Learning materials on language and culture for the youth of Don Ka Village, and 2) Exhibition-style knowledge materials for presentation to the academic public for review and extraction of knowledge, to develop appropriate learning innovations. The innovation takes the form of a set of activities including discussions, demonstrations of traditional Don Ka practices, camps, drama, and toys. Observations by participating teachers for evaluating learning behaviors found that this innovation, in the form of a set of activities, promoted learning with a learner-centered approach. It enhanced social skills, communication, and collaboration, and fostered pride and appreciation for the local language and folk tales. The approach and methods are deemed suitable for use as supplementary local curriculum activities. The overall quality was rated at 4.40 (SD = 0.50), indicating a very high level of appropriateness.

Keywords : The youth of Don Ka; Language and folklore; The Lao Vieng ethnic group

¹ Rajamangala University of Technology. Suvarnabhumi, E-mail: Phechburi@gmail.com

² Rajamangala University of Technology. Suvarnabhumi, E-mail: pui_b@hotmail.com

³ Independent scholar, E-mail: tutorwaow@gmail.com

⁴ Retired civil servant, E-mail: yingyudya@hotmail.com

การบูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียง สู่นวัตกรรม การเรียนรู้ของเยาวชนตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

นัทธี เพชรบุรี⁵, ชาสินี สำราญอินทร์^{6*}, ฐานะมนตรี กลิ่นจันทร์แดง⁷ และบุญสมหญิง พลเมืองดี⁸

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการได้แก่ บูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียงและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เรื่อง ภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียงสำหรับเยาวชนชาติพันธุ์ลาวเวียง ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพตามทฤษฎีการศึกษาเชิงบันเทิง แนวคิดนัยยะมรดกทางวัฒนธรรม แนวคิดเรื่องภาพแทน เพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการได้ประมวลข้อมูลเป็น 2 ชุดความรู้ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรมสำหรับเยาวชน บ้านดอนคา และสื่อความรู้รูปแบบนิทรรศการเพื่อนำเสนอต่อวงวิชาการ สาธารณะสำหรับตรวจสอบ สักตความรู้ เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อบริบท คือนวัตกรรมในรูปแบบชุดกิจกรรมประกอบด้วย การเสวนา สาธิตบาลโลบบ้านดอนคา ใช้คำยเป็นสื่อละครเป็นสื่อ และของเล่นเป็นสื่อ โดยขอความอนุเคราะห์ครูผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้พบว่า นวัตกรรมในรูปแบบชุดกิจกรรมนี้ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมทักษะทางสังคม การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าของภาษาถิ่นและนิทานพื้นบ้าน แนวทางและวิธีการเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรท้องถิ่น และมีคุณภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับ 4.40 (SD. = .50) แปลผลว่า อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

คำสำคัญ : เยาวชนบ้านดอนคา; ภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้าน; ชุมชนลาวเวียง

⁵ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, E-mail: Phechburi@gmail.com

⁶ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, E-mail: pui_b@hotmail.com

⁷ นักวิชาการอิสระ, E-mail: tutorwaow@gmail.com

⁸ ข้าราชการบำนาญ, E-mail: yingyudya@hotmail.com

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยมีหลักการข้อ 1 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ใน (4) “การปลูกฝังค่านิยมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน” (Office of the Secretariat of the National Strategy Committee and the Office of the National Economic and Social Development Council. 2018: 8) การพัฒนามนุษย์เช่นนี้ต้องอาศัยการเข้าถึง เข้าใจ และได้ประโยชน์ต่อผู้คนในชุมชนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย อันเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นหนึ่งในฐานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ มีการสืบทอดวัฒนธรรมมาตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ ทำให้เป็นแหล่งรวมมรดกทางวัฒนธรรมแห่งชาติพันธุ์ อาทิ มอญ กะเหรี่ยง ละว้า ลาวโซ่ง ลาวพวน ลาวครั่ง และลาวเวียง ซึ่งเมื่อศึกษาผ่านเอกสารและงานวิจัย อนุมานได้ว่าในด้านภาษาและวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ลาวเวียงมีต้นทุนทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็นพิเศษ ทั้งนี้อาจเพราะ ลาวเวียงเป็นชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ที่สุด

วัฒนธรรมที่ควรศึกษาอย่างเป็นระบบประการหนึ่งคือ ภาษาถิ่น ซึ่งทำให้เกิดการรับรู้ถึงเอกลักษณ์ได้เด่นชัดที่สุดในด้านวิชาการการศึกษาภาษาเชิงเปรียบเทียบทำให้เห็นการแปรและเปลี่ยนทางภาษาตามปัจจัยของสังคมระหว่างภาษาชนกลุ่มที่อยู่เดิมกับกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งแม้จะเป็นชาติพันธุ์เดียวกัน แต่พำนักคนละพื้นที่ย่อมมีสำเนียง วงศัพท์ วลีและรูปประโยคที่เป็นทั้งจุดร่วมและจุดต่างสิ่งเหล่านี้ล้วนถือเป็นลักษณะเฉพาะที่เพิ่มความหมาย เป็นจุดขายให้ชุมชนทั้งด้านการท่องเที่ยว ภูมิภาคภูมิใจ Wannaporn, Chanthas & Theptida (2017: 94-96) กล่าวถึงภาษาลาวเวียงในประการหนึ่งว่า

“...การใช้ภาษาลาวเวียงเป็นภาษาสื่อสารกันทั้งในและนอกชุมชน เมื่อต้องติดต่อสื่อสารกับชาวลาวเวียงด้วยสะท้อนให้เห็นว่าแม้ว่าสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ แต่ในด้านภาษานั้นชาวลาวเวียงยังคงพยายามรักษาภาษาของตนเองซึ่งเป็นอัตลักษณ์เด่นอีกประการของชาวลาวเวียงไว้ได้อย่างเข้มแข็งและภาคภูมิใจ”

คำกล่าวจากงานวิจัยข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า ชาวลาวเวียง ตำบลดอนคา เป็นชุมชนเข้มแข็ง เพราะยังใช้ภาษาของตน ต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในพระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง ที่ภาษาถิ่นนี้กำลังเลื่อนลงไปตามธรรมชาติของภาษาดังงานวิจัยเรื่อง ร่องรอยของภาษาลาวเวียงในชุมชนบ้านลาว ตำบลเทวราช อำเภอไชโย ของ Daraporn (2019) ซึ่งพบว่า ภาษาลาวเวียงในพื้นที่ข้างต้นไม่ได้ใช้สื่อสารหลักในชีวิตประจำวัน ทว่าจะสื่อสารเฉพาะในโอกาสสำคัญ รวมถึงวิจัยเรื่อง กลุ่มชาติพันธุ์ลาวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา: ประวัติ ความเป็นมา วัฒนธรรมและแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง

วัฒนธรรม ของ Bangon (2018) ที่ชุมชนยังมีการสื่อสารด้วยภาษาลาว ในกลุ่มผู้สูงอายุ 4-5 คนเท่านั้น ซึ่งมีความแตกต่างกับลาวเวียง บ้านดอนคา จังหวัดสุพรรณบุรี ดังกล่าวแล้ว จึงถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ภาษาสำหรับเยาวชนและอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อชุมชนซึ่งมีภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดคือ เรื่องเล่าพื้นบ้านของชาติพันธุ์ลาวเวียง Siraporn (2015 : 251) กล่าวสรุปงานวิจัย 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเล่าพื้นบ้านกับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ในบริบทเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (เอกลักษณ์ เกษมผลกุล), การประยุกต์ใช้คติชนในการสร้างวัฒนธรรมคนในปัจจุบัน (สุกัญญา สุจฉายา), และการผสมผสานวัฒนธรรมในหนังสือนิทานแนวการศึกษาเชิงบันเทิง (ศิริพร ภักดีผาสุก) ไว้ตอนหนึ่งว่า

“...ใครว่านิทานพื้นบ้านไทยตายหมดแล้วในสังคมไทยปัจจุบัน ตรงกันข้าม นิทานพื้นบ้านไทยยังมีชีวิตอยู่ แต่เป็นชีวิตใหม่ในบริบททางสังคมใหม่ ๆ ในสังคมไทยและในบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลง...นิทานพื้นบ้านไทย/เรื่องเล่าของชาวบ้านไทยมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งทั้งในฐานะเป็นต้นทุนและในฐานะเป็นดอกเบี๋ย ที่ทำให้ทั้งสินค้า ผลิตภัณฑ์ เครื่องรางของขลัง เทศกาลท่องเที่ยว มีทั้งมูลค่าเพิ่มและ คุณค่าเพิ่ม เพราะเรื่องเล่าหรือ story มีบทบาทในการสร้างความหมายและสร้างคุณค่าทางจิตใจให้แก่ผู้รับ...”

การศึกษาภาษาและเรื่องเล่าของชาติพันธุ์นอกจากทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อชาติพันธุ์อันหลากหลาย ยังเป็นส่วนช่วยให้ทุนทางวัฒนธรรมมีความเด่นชัด คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาษาลาวเวียงเพื่อประมวลวงศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งศึกษาเรื่องเล่าพื้นบ้านทั้งวรรณกรรม ตำนาน นิทาน ประวัตินอกเล่า และเรื่องสร้างใหม่ (ถ้ามี) ซึ่งอาจเป็นรากฐานทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์ตามแนวคิดเรื่อง Representation ที่มุ่งมองให้เห็นภาพแทน ตัวแทน กล่าวคือเรื่องเล่านั้นต้องทำหน้าที่คล้ายภาษา คือสามารถสื่อความหมายแทนท้องถิ่นและแนวคิด Authenticity Analysis ที่เรื่องเล่าต้องสื่อสารวิถีชีวิต มรดกทางวัฒนธรรม ความเป็นของดั้งเดิม โดยศึกษา คัดสรรเรื่องเล่าพื้นบ้านให้เป็นเรื่องเล่าประจำถิ่น

องค์ความรู้ทั้งด้านภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านที่ได้ศึกษาและคัดสรรจะนำมาบูรณาการให้เกิดองค์รวมเพราะเรื่องเล่าย่อมมีภาษาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม โดยสร้างนวัตกรรมในรูปแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาลาวเวียง (อย่างง่าย) เล่าเรื่องพื้นบ้านคู่ขนานกับฝึกทักษะตามแนวคิดการศึกษาเชิงบันเทิง (Edutainment) ให้ความรู้ควบคู่กับความสนุกสนาน แล้วนำความรู้ที่ได้จากกระบวนการวิจัยถ่ายทอดไปยังนักเรียน ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนวัดโกลการาม บ้านดอนคา อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนในพื้นที่เกิดการเรียนรู้ ภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม และสามารถนำไปสู่การต่อยอดเชิงสร้างสรรค์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียง

2.2 เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เรื่อง ภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียงสำหรับ

เยาวชนชาติพันธุ์ลาวเวียง ตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ได้นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

Figure 1 shows the conceptual framework of the research.

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ด้านภาษา ได้แก่ คำศัพท์ ประโยคภาษาลาวเวียงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 ด้านเรื่องเล่าพื้นบ้าน ได้แก่ วรรณกรรม ตำนาน นิทาน ประวัตินอกเล่า และเรื่องสร้างใหม่

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผู้บอกภาษา หรือปราชญ์ชุมชนด้านภาษาและวัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวเวียง จำนวน 3 คน

2.2 ครูและนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดโคกอาราม ตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 75 คน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

บ้านดอนคาดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีพื้นที่วิจัยคือ ตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี มีการแบ่งกระบวนการเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทชุมชน
- 1.2 ศึกษาภาษาลาวเวียง และเรื่องเล่าพื้นบ้านจากผู้บอกภาษาและปราชญ์ชุมชน
- 1.3 วิเคราะห์วงศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. วิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านภาษาลาวเวียงจากเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียง ด้วยแนวคิด Representation Analysis และ Authenticity Analysis

2.2 บูรณาการข้อมูลเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียง ผ่านการสนทนากลุ่ม (Focus group) ระหว่างปราชญ์ชุมชน ครู และคณะผู้วิจัย เพื่อกำหนดรูปแบบกิจกรรม รวมถึงความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 คณะผู้วิจัยและนักศึกษาร่วมกันออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ประเภทชุดกิจกรรม โดยใช้วิธีการตามแนวคิดสื่อเล็กๆ ที่นำไปใช้ในงานพัฒนาของ กาญจนา แก้วเทพ (Kamjorn, 2017 : 169 – 174) จากนั้นจึงปรับขนาดของชุดกิจกรรมบนแนวทางการสื่อสารอัตลักษณ์ชุมชนด้วยความยืดหยุ่นตามแนวคิดการศึกษาผ่านความบันเทิง (Education through Entertainment)

3. การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์

นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ มาจัดกิจกรรมการผ่านการบรรยายและนิทรรศการเผยแพร่ ดังนี้

3.1 นำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปร่วมจัดนิทรรศการในการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ เครือข่ายศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเพื่อตรวจสอบและเผยแพร่องค์ความรู้

3.2 นำนวัตกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับครูและนักเรียนโรงเรียนวัดโภการาม ตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

4. ขึ้นสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การบูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียง สู่นวัตกรรมการเรียนรู้ของเยาวชนตำบลดอนคา อำเภอน้ำหนาว จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์ 2 ประการได้แก่ บูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียง และพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เรื่องภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียงสำหรับเยาวชนชาติพันธุ์ลาวเวียง ตำบลดอนคา อำเภอน้ำหนาว จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียง

ภาษาและวิถีชนเป็นสิ่งควบคู่กันในฐานที่ภาษาเป็นเครื่องมือบันทึก เรียนรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์ ความคิด ความเชื่อ ฯ ที่แฝงฝังอยู่ในกลุ่มผู้ใช้ภาษา ดังที่ Wittgenstein (1958 : 19) กล่าวว่า “เมื่อกล่าวถึงภาษาก็ต้องพูดถึงวิถีชีวิตของคนในภาษาไปพร้อม ๆ กันด้วย” การศึกษาภาษาไทยถิ่นลาวเวียงบ้านดอนคา เพื่อการใช้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ก็เช่นกัน หากแยกส่วนภาษาย่อมเป็นประโยชน์เชิงภาษาศาสตร์อาทิ ศึกษาระบบเสียงวรรณยุกต์ แต่ถ้าต้องการให้เยาวชนเรียนรู้เพื่อการต่อยอดก็อาจทำให้ภาษาขาดชีวิต กล่าวคือ การศึกษาภาษาแบบโครงสร้างเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการทว่าเป็นเรื่องยากยิ่งต่อการเรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ สื่อและสารถือว่าเป็นสิ่งที่ผู้สร้างกระบวนการเรียนรู้ต้องบริหารจัดการ ดังที่ สำนักกวางทิวทยา (Kamjorn, 2022 : 38) ให้ความสนใจต่อการออกแบบสาร (message design) ให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย คณะผู้วิจัยจึงบริหารจัดการดังต่อไปนี้

1.1 การบริหารจัดการสาร (message management) ในที่นี้หมายถึง ข้อมูลที่จะนำไปพัฒนาสื่อการเรียนรู้โดยบูรณาการเป็น 2 ชุดความรู้ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนบ้านดอนคา และการสังเคราะห์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมลาวเวียง บ้านดอนคาเพื่อการเผยแพร่ ดังนี้

1.1.1 สื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมสำหรับเยาวชน บ้านดอนคา

ภาษาถิ่นลาวเวียง บ้านดอนคา ไม่มีอักษรเช่นเดียวกับภาษาไทยถิ่นอื่น เน้นภาษาพูดเป็นสำคัญ โดยมีเสน่ห์ที่สำเนียง มีเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งภาษาถิ่นจะไม่ยึดโยงกับอักษร ทว่าการเรียนรู้แบบกลีบสุรกาย่อมเป็นสิ่งสร้างความน่าสนใจเพราะภาษาที่มีอักษรหรือตัวหนังสือที่ใช้แทนเสียงเป็นสิ่งแสดงถึงอารยะแห่งภาษานั้น ดังนั้นเพื่อให้เกิดจุดแววอน (appeal) สำหรับการสร้างจุดสนใจ จึงจัดทำบัตรคำอักษรลาว ด้วยฟอนต์บุญบ้าน (BoonBaan) ซึ่งมีลักษณะเด่นคือ อักษรมีความสวยงามเป็นจุดกลางระหว่างภาษาไทย - ลาว เหมาะแก่การฝึกเขียนเบื้องต้นโดยใช้ร่วมกับสื่อกิจกรรมจิตรกรอักษรหรือการฝึกคัดลายมือ เพื่อให้นักเรียนเกิดการมีส่วนร่วม ฝึกสมาธิ รวมถึงเกิดความภาคภูมิใจ จากนั้นจึงจัดหมวดหมู่วงศ์พท์ตามงานวิจัยของ Thanom (2016 : 137-141) ได้แก่ หมวดสมาชิกในครอบครัว หมวดผักและผลไม้ หมวดสัตว์ หมวดเครื่องใช้ คำและประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเพียงพอสำหรับการเรียนรู้ในระยะสั้น

วงศ์พท์เหล่านี้เพียงพอต่อการใช้จัดการเรียนรู้และพื่อต่อสมมติฐานจากการสัมภาษณ์ว่า เยาวชนที่นี้สามารถพูดภาษาลาวเวียงได้ร้อยละ 70 นอกจากนั้นคัดสรรเรื่องเล่าพื้นบ้านที่เป็นเรื่องเล่า ประจำถิ่น เพื่อใช้ในการเรียนรู้โดยให้ความสนใจต่อศาสตร์แห่งการเล่าเรื่องกล่าวคือ ผ่านการวิเคราะห์ ตัวเอก แก่นเรื่อง จุดขัดแย้ง โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือเยาวชน จากนั้นจึงจัดการเสวนาถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งความภูมิใจต่ออัตลักษณ์ถิ่นลาวเวียงบ้านดอนคาโดยขอให้บุคคลในท้องถิ่นร่วมเป็นวิทยากรใน กิจกรรม

กิจกรรมเสวนาเป็นการกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความภาคภูมิใจเป็นสำคัญ โดยลำดับสารตั้งนี้ การชำระภาษาล้าน เรื่องเล่าสำคัญภายในชุมชน และกิจกรรมสาดิการร่ำที่ประยุกต์จากบาสโลบสำหรับ ออกกำลังกายของชมรมบาสโลบบ้านดอนคา กิจกรรมชุมชนที่ใช้ร่วมสนุกตามงานประเพณี เช่น งานบุญ ข้าวจี แห่บุญบั้งไฟ งานกระยาสารท ตักบาตรเทโว ปัจจุบันได้ขยายเครือข่ายไปยังชุมชนโดยรอบ

1.1.2 การสังเคราะห์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมลาวเวียง บ้านดอนคา

จากการลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ข้อมูลจากปราชญ์ชุมชน การเสวนา ทำให้ผู้วิจัยเกิดความรู้เกี่ยวกับ ภาษาและวัฒนธรรมของชาวลาวเวียง บ้านดอนคา จากนั้นจึงมาประมวลเป็นชุดความรู้เพื่อนำเสนอต่อ สาธารณะ วงวิชาการ ในรูปแบบของนิทรรศการ หัวข้อ “นคราทวารวดี ศรีอุทอง รุ่งอรุณอารยธรรมแห่ง ดินแดนสุวรรณภูมิ” ในงานวิชาการระดับชาติและนานาชาติ เครือข่ายศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 12 การนำเสนอแบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่ เรื่องการยกระดับการ ท่องเที่ยว ลายผ้าทอในภาษาลาวเวียง และความรู้เรื่องภาษาและวัฒนธรรมลาวเวียง โดยคณะผู้วิจัยได้ กล่าวถึงลักษณะเด่นของภาษาลาวเวียง บ้านดอนคา คือ ระบบเสียงวรรณยุกต์มีถึง 7 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะ ญ แบบนาสิกที่ไม่มีในภาษาไทยกลาง (Wannaporn et al., 2017: 94-96) และ การปนของภาษาอันเป็นธรรมชาติของภาษาล้านที่มาจากภาษาอันเป็นอื่น โดยนำเรื่องเล่า (narration) ในชุมชนมาจัดหมวดหมู่ 5 ประเภท ดังนี้

- 1) เรื่องเกี่ยวกับศาสนา อาทิ ความเป็นมาของการทำบุญข้าวหลาม บุญข้าวจี เรื่องหนึ่ง หนาเนาคลุมหัว วันเนาสงกรานต์ กุศโลบายที่ให้ทุกคนมาร่วมกิจกรรมรื่นเริงของชุมชน
- 2) เรื่องบุคคลในประวัติศาสตร์ พ่อคุณหงส์กับแม่คุณอ๋า ผู้นำการตั้งถิ่นฐานของชุมชน อธิบายประวัติที่มาของบรรพชนและภูมินามของท้องถิ่น
- 3) เรื่องสิ่งลึกลับ อาทิ องค์หลวงพ่พระใหญ่ศักดิ์สิทธิ์ปราบผีไธดำใหญ่ รดลึงงานบุญ กลางบ้านหรือศาลโนนหอ การสอดส่องโลกของยักษ์ในวันออกพรรษาที่ทำให้ทุกบ้านตามประทีปเพื่อ แสดงสัญลักษณ์ความสุขสงบของบ้านเมือง
- 4) เรื่องเล่าจากวรรณกรรมที่รู้จักกันดี เช่น ตำนานพระยาแถน ผีตาแอก กบกินเดือน
- 5) เรื่องเล่าใหม่ในชุมชน เป็นการนำเรื่องเล่าจากแหล่งอื่นมาใช้สร้างแรงบันดาลใจใน การทำกิจกรรมร่วมของชุมชน

พร้อมชี้ให้เห็นว่า ชาวชุมชนลาวเวียง บ้านดอนคา จะร้อยเรียงเรื่องเล่าผ่านประเพณี 12 เดือน โดยเกี่ยวพันกับงานบุญอย่างแนบแน่น ซึ่งนี่สื่อเป็น ภาพแทน (Representation) โดยจัดเป็น ความรู้ร่วมกับงานวิจัยเรื่องการศึกษาชื่อลายผ้าทอลาวเวียง ตามแนววรรณศาสตร์ชาติพันธุ์ อันเป็น วัฒนธรรมสำคัญและเป็นทุนของชุมชนแห่งนี้

นิทรรศการเป็นการนำเสนอองค์ความรู้เชิงสังเคราะห์ เพื่อเผยแพร่และเปิดพื้นที่สาธารณะให้ นักวิชาการ อาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจสนใจในมิติวัฒนธรรมช่วยตรวจสอบโดยการวิเคราะห์ตาม มุมมองจากภายนอกชุมชนอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้ชุดความรู้ที่ได้ตรวจสอบ สังเคราะห์และบูรณาการ เป็นฐานของสื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้วัฒนธรรมอันเป็นสมบัติร่วมของชุมชน

2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เรื่อง ภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียงสำหรับ เยาวชนชาติพันธุ์ลาวเวียง ตำบลดอนคา อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

นวัตกรรมสำหรับเรียนรู้เรื่องภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียงสำหรับเยาวชนชาติพันธุ์ ลาวเวียง ได้คำนึงถึงบริบทการสื่อสาร และมุ่งกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication) โดยออกแบบร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในรายวิชาทักษะและศิลปะการส่ง สารโดยบูรณาการร่วมกับรายวิชาภาษา กับสังคม เพื่อหาแนวทางอันเหมาะสมและใช้วิธีการตามแนวคิด ของ กาญจนา แก้วเทพ (Kanjana 2017 : 169 – 174) โดยประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับบริบทของงานวิจัย สรุปลงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

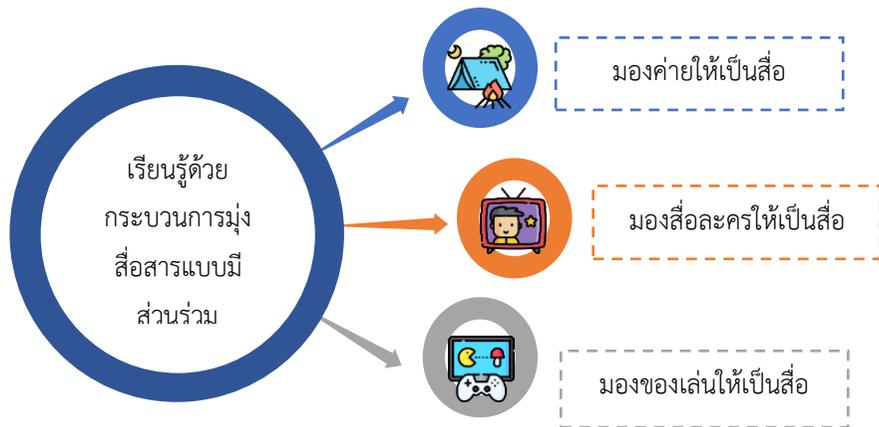

Figure 2 applies various small media according to the concepts of Kanjana Kaewthep.

2.1 มองค่ายให้เป็นสื่อ

คณะผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบโครงการ “นวัตกรรมการสื่อสารเพื่อชุมชน” โดยกิจกรรมการเรียนรู้การจัดทำค่ายประกอบด้วยกิจกรรมมีการเสวนาให้ความรู้เพื่อให้เยาวชนรับรู้ถึง

คุณค่าภาษาถิ่น เรื่องเล่า และวัฒนธรรมอันสำคัญในชุมชน ตามแนวคิดการศึกษาเชิงบันเทิง ซึ่งเป้าประสงค์อีกประการหนึ่งคือเพื่อฝึกการเป็นนวัตกรรม (Innovator) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย เพื่อนวัตกรรมการสื่อสารและอาชีพ โดยบูรณาการในรายวิชาทักษะและศิลปะการส่งสารร่วมกับรายวิชาภาษากับสังคม ด้วยกระบวนการให้ผู้สอนรับหน้าที่เป็นโค้ชนวัตกรรมตามแนวคิดของ National Innovation Agency (2013 : 13) ที่สรุปได้ว่า ในขณะที่เยาวชนลงมือพัฒนานวัตกรรม จะได้พบกับประสบการณ์จริงอันเข้มข้น ในฐานะนวัตกรรมรุ่นเยาว์ ทั้งการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล ออกไอเดีย สร้างสรรค์และทำไอเดียให้ทำงานได้จริง เป็นประสบการณ์ห้องเรียนในโลกจริง และกิจกรรมที่นักศึกษาได้ออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่และผู้เข้าร่วมโครงการคือคือ การใช้ละครและของเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้ภาษา เรื่องเล่า และวัฒนธรรมลาวเวียง บ้านดอนคา ซึ่งจะกล่าวถึงผลการวิจัย ต่อไป จากนั้นคณาจารย์ทีมโค้ชนวัตกรรมจึงใช้กรอบการประเมินทักษะนวัตกรรมอย่างง่าย (National Innovation Agency. 2013 : 46-47) ดังนี้

Figure 3: Skills for being an innovator.

หมุดหมายสำคัญของการสื่อสารคือการฝึกนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูล ตั้งใจทยอยออกแบบ นำเสนอกิจกรรม พร้อมลงมือสู่การเป็นนักปฏิบัติ ซึ่งต้องใช้ทักษะการเป็นนวัตกรรม กล่าวคือเมื่อออกแบบและนำเสนอกิจกรรมต่อโค้ช จำเป็นต้องรับฟังข้อคิดเห็นเข้าใจ วิเคราะห์สาร สื่อรวมถึงวิเคราะห์ความต้องการของผู้รับสาร อาศัยสร้างความเข้าใจร่วม ตลอดจนการลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ในโลกจริงนักศึกษาจะเห็นถึงความสำคัญของการสร้างเครือข่าย นี่จึงเป็นส่วนหนึ่งในการบ่มเพาะนวัตกรรมจากกิจกรรมพานักศึกษามาดูค่า

2.2 มองสื่อละคร ให้เป็นสื่อ

วรรณกรรมพื้นบ้านของชุมชนลาวเวียง บ้านดอนคา ประกอบด้วยเรื่องเกี่ยวกับศาสนา บุคคลในประวัติศาสตร์อาทิ พ่อคุณหงส์กับแม่คุณอ๋า ผู้นำการตั้งถิ่นฐานของชุมชน อธิบายประวัติบรรพชนและ

ภูมินามของท้องถิ่น สิ่งลึกลับ รวมถึงเรื่องเล่าจากวรรณกรรมที่รู้จักกันดี เช่น ตำนานพระยาแถน ผิดา แสก กบกินเดือน เป็นต้น คณะผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกตำนานพื้นบ้านโดยใช้เกณฑ์ 2 ประการ ได้แก่

1. การศึกษาเชิงบันเทิง (Edutainment) ให้ความรู้ควบคู่กับความสนุกสนาน
2. แนวคิด Authenticity เรื่องเล่าต้องสื่อสารวิถีชีวิต มรดกทางวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ถิ่น

Department of Cultural Promotion. (2016 : 2) ให้ความหมายว่า เรื่องเล่าที่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรมศาสนาในท้องถิ่น จึงเลือกตำนานพื้นบ้านเรื่อง องค์หลวงพ่พระใหญ่ ศักดิ์สิทธิ์ปราบผีไอ้ดำใหญ่ เพราะวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจ วัดเป็นแหล่งรวมกิจกรรม ศิลปะ และวัฒนธรรม ซึ่งวัดดอนคาอันเป็นที่ประดิษฐานแห่งหลวงพ่พระใหญ่ได้ทำหน้าที่นี้เรื่อยมาจากรุ่นสู่รุ่น

การฝึกซ้อมละคร (Drama) เรื่อง องค์หลวงพ่พระใหญ่ศักดิ์สิทธิ์ปราบผีไอ้ดำใหญ่ ซึ่งละครถือเป็นสื่อบูรณาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้เกิดการสื่อสารอย่างสนุกสนานและมีส่วนร่วม ทั้งในฐานะผู้ส่งสารหรือผู้แสดง มีส่วนร่วมในฐานะผู้ชมหรือผู้รับสาร ด้วยเวลาอันจำกัด คณะผู้วิจัยจำเป็นต้องใช้รูปแบบละครเพื่อพัฒนาเยาวชน (Theater for Youth Development) กล่าวคือ กระบวนการจะเริ่มต้นและสิ้นสุดลงที่การพัฒนาเยาวชนเป็นหลักลดขั้นตอนเหลือเพียงขั้นฝึกฝนทักษะการแสดง (Dramatic Activities) ฝึกเป็นตัวละครง่าย ๆ ให้นักแสดงช่วยพูดภาษาของถิ่น เล่นกันแบบด้นสด (Improvisation) และขั้นกิจกรรมหลังละคร เพื่อร่วมกันถอดบทเรียน

การแสดงและฝึกซ้อมละครนอกจากได้เรียนรู้วรรณกรรมพื้นบ้าน ยังเป็นการพัฒนาทักษะด้านภาษาทั้ง การฟัง ดู และการพูดไปพร้อม ๆ กัน โดยเรื่องราวของหลวงพ่องค์ใหญ่จัดเป็นตำนานประจำถิ่นของชาวลาวเวียง บ้านดอนคา การเรียนรู้ผ่านสื่อละครครั้งนี้จึงเป็นการเรียนรู้ที่ได้สื่อสารวิถีชีวิต มรดกทางวัฒนธรรมตามแนวคิด Authenticity ที่เล่าขานตำนานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนสนุก เกิดการเรียนรู้ ภูมิใจ เห็นคุณค่าในนิทานพื้นบ้าน

2.3 มองของเล่นให้เป็นสื่อ

สื่อของเล่นในกิจกรรมครั้งนี้ กำหนดขึ้นโดยนักศึกษากายใต้แนวคิด “นวัตกรรมสื่อสารเพื่อชุมชน” โดยมีโจทย์คือ ต้องจัดส่งความรู้ที่พร้อมใช้ (Knowledge delivery) สนุกสนาน มีนักเรียนรับบทเป็นผู้เล่น นักศึกษาจึงเสนอของเล่นประกอบเกมคือ เกมตกปลาคำศัพท์ โดยใช้วงศัพท์ภาษาลาวเวียง บ้านดอนคา 5 หมวด ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว ผักและผลไม้ สัตว์ เครื่องใช้ ประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และเกมไขรหัสชาติ 12 ที่ใช้เนื้อหาการเรียนรู้คือ จาริตประเพณีที่ถือปฏิบัติเป็นประจำทั้ง 12 เดือน โดยของเล่นอันเป็นสื่อการเรียนรู้ทั้ง 2 อย่าง ได้ยึดโยงกับภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งข้อดีของการใช้ของเล่นประกอบเกมคือ การที่นักศึกษาหรือผู้กำหนดเกมกับนักเรียนหรือผู้เล่นรับหน้าที่ทั้งบทบาทผู้ส่งสารและผู้รับสารในเวลาเดียวกัน เป็นการเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือเพิ่มเวลารู้

จากการร่วมกันถอดบทเรียนพบว่า เกมตกปลาคำศัพท์ ทำให้เห็นว่าเยาวชนที่นี้ใช้ภาษาไทยถิ่นลาวเวียงบ้านดอนคาสื่อสารในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ว่า เยาวชนที่นี้สามารถพูดภาษาลาวเวียงได้ร้อยละ 70 ส่วนเกมไข่หรรษา ฮีต 12 พบว่า เยาวชนมีความรู้ค่อนข้างน้อยเกี่ยวกับแนวปฏิบัติทางสังคมตามฮีต 12 ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น ทว่าก็มีได้ถือเป็นเรื่องแปลกเนื่องจากบางประเพณีช่วงวัยของเยาวชนก็ยังเข้าใจไม่ถึง แต่อย่างไรก็ตามการนำของเล่นประกอบเกมนี้อีกยังได้นำอัตลักษณ์สำคัญเฉพาะถิ่นมาใช้เป็นเครื่องมือการสื่อสารสู่ระบบการเรียนรู้แบบสอนน้อยแต่เรียนรู้มาก (Teach less Learn more) พร้อมทั้งให้เห็นถึงอัตลักษณ์สำคัญประการหนึ่งของชุมชนแห่งนี้ที่ได้อธิบายวิถีชีวิตให้เกี่ยวพันแนบแน่นกับงานบุญอย่างตลอด 12 เดือน จนถือเป็น ภาพแทน (Representation) แห่งชุมชนลาวเวียง บ้านดอนคา

นวัตกรรมสำหรับเรียนรู้เรื่องภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียงสำหรับเยาวชนชาติพันธุ์ลาวเวียงจึงเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากสารตั้งต้นคือ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชน (Existing data) จากนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รู้ในชุมชน ประเมินสภาพแวดล้อม (Context) เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลเป็นชุดความรู้ในรูปแบบของนิทรรศการสำหรับให้ผู้สนใจสนใจในมิติวัฒนธรรมช่วยตรวจสอบโดยการวิเคราะห์ตามมุมมองจากภายนอกชุมชนอีกทางหนึ่ง จากนั้นจึงร่วมกันออกแบบกิจกรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในรายวิชาทักษะและศิลปะการส่งสารโดยบูรณาการร่วมกับรายวิชาภาษา กับสังคมให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทชุมชน (Need Oriented) จนเป็นกิจกรรมนวัตกรรมสื่อสารเพื่อชุมชน

เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมคณะผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ครูผู้ดูแลนักเรียนจำนวน 5 ท่าน ร่วมสังเกตการร่วมกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วมเพื่อประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของเยาวชนตลอดเวลาทำกิจกรรมพบว่า นวัตกรรมในรูปแบบชุดกิจกรรมข้างต้นส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีคุณภาพที่ระดับ 4.44 (SD. .54) ส่งเสริมทักษะทางสังคม การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน มีคุณภาพที่ระดับ 4.20 (SD ..44) ส่งเสริมความภูมิใจ เห็นคุณค่าของภาษาและนิทานพื้นบ้าน มีคุณภาพที่ระดับ 4.60 (SD. .54) แนวทางและวิธีการเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในหลักสูตรท้องถิ่น มีคุณภาพที่ระดับ 4.20 (SD. .44) และนวัตกรรมในรูปแบบชุดกิจกรรมดังกล่าวมีคุณภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับ 4.4 (SD. .50) แปลความหมายได้ว่า อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผลลัพธ์การบูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียง สำหรับเป็นข้อมูลที่จะนำไปพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จำนวน 2 ชุดความรู้ ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมสำหรับเยาวชน บ้านดอนคา และการสังเคราะห์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมลาวเวียงบ้านดอนคาเพื่อการเผยแพร่ในรูปแบบนิทรรศการเชิงวิชาการ คณะผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ข้อมูลจาก

ปราชญ์ชุมชนทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของชาวลาวเวียง บ้านดอนคา คู่ขนานไปกับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องอาทิ อัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ อำเภ่อูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี (Sudthanom & Suriya, 2021 : 246) ซึ่งมีผลวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านภาษาว่า ภาษาลาวเวียงมีพยัญชนะ 20 หน่วย เสียงสระ 21 หน่วย วรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wannaporn, et al. (2017 : 94-96) เป็นงานวิจัย ที่ครอบคลุมทั้งประวัติศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อประเพณี การแต่งกาย อาหาร และภาษา

สื่อสำหรับใช้ในการเรียนรู้คณะผู้วิจัยได้ใช้การจัดหมวดหมู่วงศัพท์ตามงานวิจัยของ Thanom, 2016 : 137-141) อันเป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้ว (Existing data) ทั้งนี้เพื่อความประหยัดประกอบกับมีผลลัพธ์มีประสิทธิภาพ คณะผู้วิจัยจึงเลือกแนวคิดสื่อเล็ก ๆ ที่นำไปในงานพัฒนา ซึ่งกาญจนา แก้วเทพ ได้สาธิตจนเป็นที่ประจักษ์ในวงวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย สื่อดังกล่าวมีคุณูปการอย่างยิ่งในการนำมาใช้เพื่อการพัฒนาโดยเฉพาะกับกลุ่มเด็ก (Kamjorn, 2017 : 170) โดยคณะผู้วิจัยปรับขนาดของชุดกิจกรรมบนแนวทางการสื่อสารอัตลักษณ์ชุมชนด้วยความยืดหยุ่นตามแนวคิดการศึกษาผ่านความบันเทิง (Education through Entertainment) ซึ่งสื่อที่ประสบความสำเร็จนั้นต้องสามารถเห็นได้ชัดว่าเกิดจากการที่การเรียนรู้กลายเป็นเรื่องสนุกและผู้สอนสามารถให้ความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะที่ทั้งดึงดูดความสนใจและสร้างความเพลิดเพลิน (Siriporn, 2015 : 185-186) โดยมีจุดหมายสำคัญคือเพื่อให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ ภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ด้านภาษาถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี เช่นเดียวกับงานวิจัยจำนวนมากที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

โครงการวิจัยนี้ทำให้เกิดข้อค้นพบว่า ชุมชนบ้านดอนคา มีความพร้อมด้านความรู้ที่พร้อมใช้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นชุมชนที่มีต้นทุนทางวัฒนธรรมสูง ส่งผลให้เกิดความสะดวกต่อการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เรื่อง ภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียงสำหรับเยาวชนชาติพันธุ์ลาวเวียง แม้มีใช้สิ่งประดิษฐ์ใหม่แต่กระบวนการสร้างนวัตกรรมประเภทชุดกิจกรรมก็ต้องประกอบด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบสู่การออกแบบกิจกรรม ด้วยสื่อเล็ก ๆ ที่ผ่านการพิสูจน์ว่า ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะทางสังคม การสื่อสาร ส่งเสริมความภูมิใจ เห็นคุณค่าของภาษาและนิทานพื้นบ้าน และวิธีการเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรท้องถิ่น

การบูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาและเรื่องเล่าพื้นบ้านชาติพันธุ์ลาวเวียง สู่นวัตกรรมการเรียนรู้ของเยาวชนตำบลดอนคา อำเภ่อูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี นอกจากจะต้ององค์ความรู้อันเป็นบรรทัดฐานเบื้องต้นของงานวิจัยยังได้รูปแบบกิจกรรมเหมาะสมต่อบริบทการเรียนรู้ดังแผนภาพ

Figure 4: Learning innovations in the form of activity sets.

จากแผนภาพวัตรกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบชุดกิจกรรม คณะผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการบริหารจัดการจัดการสาร ออกแบบ ประยุกต์ให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทชุมชน (Need Oriented) อีกทั้งเป็นกิจกรรมวัตรกรรมสื่อสารเพื่อชุมชนเพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษาอีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สำหรับการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ ควรทำวิจัยโดยปรับโมเดลการเรียนรู้ อาทิ ใช้สื่อเล็กอย่างเต็มรูปแบบ เช่น การใช้ละครเป็นสื่อในงานวิจัยนี้เป็นละครเพื่อพัฒนาเยาวชน แต่จากการทำงานภาคสนามเห็นว่าสามารถยกระดับเป็นละครเยาวชนเพื่อการพัฒนาชุมชน (Youth Theatre For Community Development) ได้ เป็นต้น
2. สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีวิจัยเกี่ยวกับเยาวชนนักสื่อสารทางวัฒนธรรม เนื่องจากชุมชนบ้านดอนคา มีต้นทุนทางวัฒนธรรมและมีศักยภาพชุมชนอันโดดเด่น

References

- Bunpan, B. (2018). "The Lao Ethnic Group in Ayutthaya Province: History, Culture, and Cultural Tourism Promotion." *Nakhon Phanom University Journal*, 8(1): 103-112.
- Bunyasit, W., Phiantham, C. & Sinlapbanleng. T. (2017). Lao Wiang Ethnic Group in Don Kha Subdistrict, U Thong District, Suphan Buri Province. Bangkok: Phranakhon Rajabhat University.

- Department of Cultural Promotion. (2016). *Folk Literature: National Cultural Heritage of Wisdom*. Bangkok : War Veterans Organization Printing Office under the Royal Patronage.
- Inphakdee, N. (2016). "Creative Folklore" from Beliefs in Nora Healers in Thakae Subdistrict, Phatthalung Province". Master's Thesis in Arts : Chulalongkorn University.
- Jitwai, T. (2016). *Development of an Additional Learning Curriculum on Lao Wiang Culture in Don Kha Village for Grade 3 Students, Social Studies, Religion, and Culture Learning Area*. Master's Thesis in Education: Thepsatri Rajabhat University.
- Louiyapong, K. (2017). *Synthesis of a Research Project Series on Utilizing Research Through Communication Tools*. Bangkok : Yin Yang Printing.
- Louiyapong, K. (2022). *A New Step in Communication with Community Studies*. Bangkok : Thammasat University Press.
- Na Thalang, S. (2015). *Thai Folktales in a Changing World*. Bangkok : Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre.
- National Innovation Agency. (2013). *STEAM 4 INNOVATOR CENTER: Center for the Creation of New Innovators*. Retrieved March 5, 2023, from <https://www.nia.or.th/bookshelf/view/235>.
- Nimmanheminda, P. (2008). *Folk Tale Studies*. 3rd Edition. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Office of the Secretariat of the National Strategy Committee and the Office of the National Economic and Social Development Council. (2018). *The 20-Year National Strategy, 2018-2037 (Summary Version)*. Retrieved July 25, 2020, from https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf.
- Pakdeepasuk, S. (2015). Cultural Integration in Edutainment Storybooks. *Thai Folktales in a Changing World: Edited by Siraporn Na Thalang*. Bangkok: Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre.
- Sae-Ung, P. (2015). "Lao Wiang Plubplachai, Suphan Buri Province: Development of Ethnic Settlement". *The 7th NPRU National Academic Conference, Nakhon Pathom Rajabhat UniversityW. Research Development to Create a Creative Thailand Toward the ASEAN Community,* March 30-31, 2015. Nakhon Pathom: Nakhon Pathom Rajabhat University.

- Srimuang, D. (2019). "Traces of Lao Wiang Language in Ban Lao Community, Thewarat Subdistrict, Chaiyo District, Ang Thong Province." *Humanities and Social Sciences Journal*, 7(1), 73-87.
- Tancharoen, S & Phankoson S. (2021). "Ethnic Identity in U Thong District, Suphan Buri Province". *Humanities Journal*, 22(2), 233-252.
- The Royal Institute. (2012). *Educational Terminology Dictionary of the Royal Institute*. Bangkok : Arun Printing.
- Wittgenstein, Ludwig. (1958). *Philosophical Investigations*. Basil Blackwell: Oxford.